

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petitv. (72 mm):
za enkrat . . . 15 h
za dvakrat . . . 11
za trikrat . . . 9
za več ko trikrat . . . 8
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondv. 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izven nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Dva shoda.

Komaj je prišla spomlad v deželo, se začeli že naši vrli poslanci svoje delo med ljudstvom. Stvar, ki jo zagovarjamo, je tako pravična in dobra, da je treba le ljudem zvedeti za vse, in se vnamejo za pošteno borbo proti nasilju združenih ljudskih nasprotnikov. Prošlo nedeljo sta govorila javno dr. Susteršič in dr. Krek. O njiju govorih se nam poroča:

Dr. Susteršič v Toplicah.

Toplice na Dolenjskem, 1. maja.

Politični shod, ki ga je na belo nedeljo pri nas napravilo „Katol. polit. društvo“ za novomeški okraj, se je nad vse sijajno obnesel. Ljudstvo je svojega poslanca, ki je bil tu izvoljen v splošni kuriji s 300 glasovi izmed oddanih 322, nestrpno pričakovalo ter hrepenelo, ga po preteku štirih let zopet pozdraviti v svoji sredi. Shod je otvoril predsednik „Katol. polit. društva“ g. Anton Kokalj in predlagal za predsednika temu shodu domačega župnika g. Ivana Podboja. Ta pozdravi došle volivce, ki se jih je zbralo nad 300. Zastopane so bile poleg domače občine sosednje županije Smihelj, Stopiče, Novomesto, Prečna in Žužemberk. Burno pozdravljen nastopi dr. Susteršič ter slika politični položaj države od l. 1867. dalje, govori o nagodbi z Ogrsko, poudarja veliko važnost volitev v javne zastope, opisuje razmere v dež. zboru Kranjskem, kako je prišlo do obstrukcije in kako je volivni red izpremembe potreben, dokazuje protipostavnost naredbe dež. šolskega sveta zastran znane prepovedi donajanja pošte po šolarjih, oboja umirovljenje vodje Lapajnet, šiba rogovilstvo liberalcev proti prevzvišenemu knezoškofu in konča z gorkim apelem na volivce: „Vi z nami, mi z vami in zmaga mora biti nazadnje naša“.

Krasni govor v domači besedi, ki so ga vsi poslušavci zlahka umeli, so vse skozi spremljevali krepki dobroklici. Dr. Susteršič bi bil svoj govor še bolj raztegnil, ako se mu ne bi bilo k vlakmu mudilo, toda hotel je biti še to noč doma, ker morajo poslanci vtorek odriniti na Dunaj v drž. zbor.

Po odhodu g. poslanca, ki je žel vsestransko pohvalo in si zaupanje tukajšnjega prebivalstva še bolj utrdil, je predsednik slavil dr. Susteršiča in njegovo delovanje ter vnel volivce k zvestobi do starega gesla „Vse za vero, dom, cesarja“. Živio-klicev ni bilo ne konca ne kraja. Vsi govorili so bili humoristično osoljeni, kar našim ljudem posebno ugaja.

S krepko besedo je prečital in pojasnil g. kaplan topliški 10 resolucij, ki so bile brez ugovora sprejete. Na to predsednik z opominom k edinosti in vztrajnosti shod zaključil.

Shod se je od začetka do konca mirno vršil. Tisti, ki se je nekaj ustil, da bo klerikalcem vodo kalil, se je skril „kakor gril za lajšto“. Pa je bilo tudi več rediteljev nastavljenih, ki bi bili vsakega rogovileža v hipu pograbili in ekspedirali. Dr. Susteršičev govor bomo priobčili natančneje v eni prihodnjih števil.

Dr. Krek v Sorici.

Sorica, 1. maja.

Na belo nedeljo je priredilo „Katoliško polit. društvo za selško dolino“ shod v Sorici. Poročal je g. poslanec dr. Krek o razmerah v državi in deželi. Kratka vsebina zanimivega govora ta-le: Država avstrijska je v hudih škripcih; na eni strani ji grozi Lah, država pa še podpira laški živelj in delavce; na drugi strani nagaja Mažar, ki hoče imeti svojo armado, svoje carinsko ozemlje i. t. d. V državi sami pa se pripravljajo akcija za ločitev zakona.

Razbite so dežele, razbiti narodi avstrijski; zadnja vez, ki še skupaj drži našo Avstrijo, je krščanska družina; še tej hoče birokratizem zadati smrtno rano, če se uveljavi postava za ločitev zakona.

Žalostna perspektiva za prihodnost!

Razmere v deželi so znane.

Liberalci zvezani z Nemci v zadnjem času obračajo ost svojega so-raštva posebno proti škofu. Tožijo ga zahrbtno pri višjih oblastih (od cesarja navzdol). Šli so tako daleč, da so mu očitali celo goljufijo. Sleprija! Izkazalo se pa je: da so liberalci vladi predložili napačen račun. Jaz za svojo osebo pravim: da so napačno šteli nalašč: samo, da bi mogli očrtniti škofa. — Pa zakaj so se spravili nanj!

Ker je škof v zadnjem času opozoril na branje slabih in brezverskih časopisov, pravijo, da s tem dela politiko! To vendar ni nobena politika, če škof povzdigne glas proti nevarnosti, ki vernikom od te strani preti! Škof je s tem storil le svojo dolžnost kot višji pastir.

Naj napadajo liberalci nas, poslance, ki res politiziramo, kolikor hočejo, a škofa, apostolskega moža, ki s politiko nič opraviti nima, naj pa pri miru puste. Kjerkoli torej slišite obrekovati svojega škofa, potegnite se zanj, ker se mu dela nezasišna krivica od strani liberalcev!

Nato je prišel g. poslanec na kmečke razmere v deželi. Kmetu treba pomagati. — Uradnikov v deželi je 1900; tistih pa, ki se s kmetijstvom pečajo 360.000. Pa vendar imajo prvi vso moč — zadnji nobene! Kmetom treba: 1. da dobijo poslance; 2. da dobijo poduk. Takih šol, kot je kmetijska na Grmu, ne potrebujemo. Iz nje ne pridejo umni kmetovalci ampak „šribarji“. Naj bi dežela oskrbela: zimske tečaje po deželi, kjer bi odrasli kmetovalci dobili poduka. Potem bi jih tudi zanimalo knjige o kmetijstvu; sedaj pa Mohorjeve o kmetijstvu največ neprerezane doma leže. 3. Naj dežela podpira zadružništvo, mlekarne in podobne ustanove. Dá naj preiskavi vodne moči, prirodno bogastvo, rudnine i. t. d. in pomaga, da to pride domačinom v korist.

Zborovali smo po stari slovanski navadi pod starodavno lipo pri cerkvi. Lepo število mož je poslušalo govor g. poslanca, ki je Soričanom že izza prejšnjih let dobro poznan. G. poslanec je obljubil, da nas poleti zopet obiše in seboj pripelje tudi g. župana in poslanca Demšarja, ki je bil za današnji shod zadržan. S slava-živijo klici na presv. cesarja in prevzv. knezoškofa je bil shod zaključen.

Strossmayerjevi sramotivci — falzifikatorji!

Tako očitno je še malokdo priznal da je legal, kot „Novi list“ z dne 30. aprila. Mi smo na podlagi avtentičnih listin dokazali, da je „Novi list“ s pravo predrznostjo varal svoje čitatelje s tem, da je od kraja do konca, od prve do zadnje vrste falzificiral govor Strossmayerjev na vatikanskem koncilu in da so ignorante okoli „Soča“ to petvoro prepisali. Pozvali smo tudi dotične liste, naj objavijo vire, odkoder so povzeli ta govor In glej, „Novi list“ je povedal, da ga je doslovno prevel iz „osječke brošure“. Zgodovina in svet o tej brošuri žalibog prav nič ne vesta; vendar nas pouči „Novi list“, da se ta obskurna brošura naslanja na neke „angleške liste“. Kateri so pa ti mistični „angleški listi“? Mi se zares čudimo veliki nevednosti prsvetljenega „Novega lista“; naj ga poučimo mi, da je „osječka brošura“ vzela ta govor iz različnih pamfletov, ki so nastali za časa zborovanja vatikanskega koncila.

Celo angleški protestantski zgodovinar lord Acton, ki je spisal obširno zgodovino vatikanskega koncila, ne prinaša tega govora; na strani 90. svoje znane knjige ima natisnjen cel govor Strossmayerjev v XXXI. gen. kongregaciji, toda ta govor se vjem a s stenografskim zapisnikom v atikanskega zbora; le nekaj malih netočnosti je v njem! Govora, ki je paradiral v uvodnem članku „Novega lista“ pa seveda nikjer ni. To naj si zapomni „Novi list“ in naj se ne kljuje na „slovečega“ srbskega zgodovinarja arhimandrita Harijena Ruvarca, ki je prepisoval angleške pamflete. Sicer pa „Novi list“ sam priznava, da je priobčil falzifikat in jako neznanstveno postopal, ko pravi: „Mi vrlo rado dopuščamo, da je angleški izdajatelj (kdo pa je to?) Strossmayerju položil v usta marsikavo misel, ki je ta ni povedal“... „Mi ne jamčimo za vsak izrek“...

Izgoveri „Novega lista“ pa so ničevi. Smilijo se nam, ko se tako izvijajo, mesto da bi odkrito priznali, da jim je slepa strast in spekulacija na nevednost mase narekovala tako laž. „Novi list“ pravi: „Ali glavno v priobčenem govoru mora biti avtentično, ker — Strossmayer ni mogel govoriti drugače; saj je bil protivnik infalibilitete! Seveda — na vašo komando bo govor takoj avtentičen, če dosedaj ni bil! Prvič je vprašanje, v kakem smislu je bil Strossmayer protivnik proglašenju infalibilitete, drugič pa ne sledi iz tega nasprotstva, da bi potem moral govoriti tako, kakor piše „Novi list“, ki podtika Strossmayerju, da je govoril, da je bivanje svetega Petra v Rimu — bajka, da Jezus Kristus ni ustanovil primata itd.

„Novemu listu“ pa na koncu svetujemo, naj še večkrat prekliče kakšno svojo liberalno bajko, kakor je to nehote in indirektno storil v zadevi Strossmayerjevega govora. Potem bomo še kedaj veliki prijatelji „Soča“ pa bo to seve zamolčala.

Ali je pošteno, mrtvemu katoliškemu škofu podtikati izreke, kateri morajo škodovati njegovemu častnemu spominu? In če je ta škof bil Strossmayer, potem je tako početje sramotilno za vse jugoslovanstvo!

Balkan.

Belgrajski „Novi list“ poroča, da poči v stanek v Makedoniji dne 7. maja, na pravoslavni praznik sv. Jurija. Seveda se mora ta vest sprejeti s tisto reservo, katere so nas naučila že mnogoštevilna taka poročila z Balkana.

Knez Ferdinand je odpotoval v Rilski samostan in ostane tam čez pravoslavne velikonočne praznike. Bolgarski minister jav-

nih del objavlja, da se vrše junija meseca javni ogledi zaradi gradbe novih železnic

Sultan je jako žalosten, ker mu je umrl brat Kemal Eddin. Oficialno se poroča, da je umrl za rakom, na katerem je bolehal šest mesecev. Poslaniki se obrnili pozornost turške vlade na grozodejstva, ki so jih storile grške čete v Zagoričanih. Hilmi-paša pojde tje preiskovat. Turška vlada je poslanikom odgovorila, da bo ostro postopala proti grškim zločincem.

O Rizi-paši, ki je šel v Arabijo zadušiti upor, se še nič gotovega ne ve, ker je pretrgana zveza. Vesti, da so ga vstaši obkolili, najbrže niso resnične.

Vselskemu patriarhu je turška vlada izročila pritožbo zoper srbskega metropolita v Prizrenu. Tožijo ga, da nabira prispevke za srbsko agitacijo v Makedoniji.

Velike množice streliva je policija našla v Solunu. Bolgari razširjajo oklice, v katerih napovedujejo velik upor v najkrajšem času. Obetajo vstajem veliko podporo od bolgarske vlade, ki se baje že odkrito pripravlja na vojsko. Turška mobilizacija se jako počasi vrši zaradi nereda in pomanjkljivih prometnih sredstev. Večje število makedonskih kmetov je opustilo poljsko delo in se pridružilo vstaškim četam.

Rusko-japonska vojska.

Na mandžurskem bojišču.

Iz Kundulina se poroča: Poročila berlinskih listov, po katerih bi Japonci prodirali v štirih kolonah, od katerih sta dve že prišli Bode v Kirin in Itundžou, dve pa gresta proti Boduni in Cicikarju, so izmišljena. Precejšnje mase Japoncev se severno od Kajuana. Japonska črta se zdaj raztega približno v višini Šahadzy-Sjaosouši in v dolini reke Kaohe. Japonci se utrjuje najbolj v okolici Kajuana, kjer so že naredili nekaj obrambnih črt. Razlika med sedanjim in med mukdenskim položajem je ta, da sta bili tam obe sovražni armadi ločeni le po ozkem pasu, ki je bil širok od dveh vrst do šeststo korakov, zdaj pa je razdalja med njima do 20 vrst, in zato tudi ni čuti toliko o bojih prednjih straž, ker so predaleč narazen. Eden prednji oddelek je prodiral v dolini reke Hunhe do Infana, 60 vrst vzhodno od Mukdena, kjer je šele našel večje japonske sile.

Dne 14. aprila je sovražnik zasedel črto Pacjadzy-Tougangon Ufan-Lon. V ruskem središču in levem krilu je bilo ves čas mirno. 19. aprila so Rusi pomaknili svoje prednje čete na levem krilu na Gušanci in Bjišanšenci. Eden teh oddelkov je preiskal doline rek Lomihe, Cahe, Cinhe in cesto v Infan.

22. aprila so po kratkem boju Japonci zapustili Nandenzi in se umaknili na gorske hrbte. Naslednja dva dneva sta bila mirna, a 25. aprila je prišlo poročilo iz Kajuana, da so se tam Japonci močno utrdili in se je moral ruski konjiški oddelek vrniti.

Podmorski čolni za Japonsko.

London, 1. maja. „Daily News“ poroča iz Tokia: Onih pet podmorskih čolnov, ki jih je Japonska pred pol leta kupila v Ameriki, je sedaj na potu v južnokitajsko morje. Obe transportni ladji, ki vozita podmorske čolne, spremlja brodovje, ki zadržuje v veliki oddaljenosti vse trgovske parnike, ki se bližajo.

Linevič o bitki pri Mukdenu.

General Linevič je v pogovoru z nekim vojnim dopisnikom povedal sledeče:

Mukdenskih dogodkov doslej še ne moremo vsestransko razsoditi, a to je gotovo, da je japonsko in inozemsko časopisje nesrečno umikanje Rusov jako napačno popisalo. Ta odstop nikakor ni imel značaja popolnega nereda. To potrjujejo naslednji dogodki, saj je bilo manj kakor en mesec treba, da sta se obe armadi zbrali in organizirali. Res, da smo trpeli velike izgube na ljudeh in materialu, a te izgube se jako pretiravajo, in če pomislimo, v kakih razmerah se je vojska umikala, moramo

reči, da še niso prevelike. Jaz kot vrhovni poveljnik pri Mukdenu ne bi bil odstopil. Seveda je zdaj lahko govoriti, a vendar jaz se ne bi bil umaknil. Pregovoril sem pozneje Kuropatkin, da se ustavi pri Tjelinu, in me je tudi slušal. Mi bi bili mogli tam ostati, a zaradi nekaterih administrativnih težav je smatral Kuropatkin za ugodnejše, da se umaknemo še dalje. Japonci nas pri tem niso mogli napadati, ker je bila njihova armada v ravno takem neredu, kakor naša. Zdaj je armada zopet gotova in sme upati na uspeh.

Ruske izgube pri Mukdenu.

„Novoje Vremja“ zavrača kriva poročila Rusom sovražnih listov o bitki pri Mukdenu ter izračunava ruske izgube v tem boju sledeče: V vseh bojih od 19. februarja do 14. marca je padlo: 2 generala sta bila težko ranjena in sta vjeta, štabnih in višjih častnikov so Rusi izgubili 1985, nižjih činov 87.677; poslednji se razdeljujejo tako: za boj nesposobnih ranjenih je bilo 55.000 ubitih 15.000, 7000 do 8000 vjetih in 10.000 do 12.000 jih je ostalo na bojišču, so izginili brez vesti i. t. d. Od jetnikov je pravih vojakov pet do šest tisoč; drugi spadajo med prevozno moštvo in sanitarce. Topov so izgubili Rusi 32, med njimi 26 brzostrelnih. Obležne baterije so spravili Rusi že dva dni pred umikanjem na sever. Velik del lahko ranjenih je že zopet vstopil v vrste. Zdaj je ruska armada zopet v stanju, da se odločno ustavi nasprotniku.

Prošnja sv. Nikolaja.

V maju l. 1907. se bo praznovala dvestoletnica posvečenja ljubljanske stolnice sv. Nikolaja. Če je v liturgiji katol. cerkve posvečevanje cerkve tako odličnega pomena, da je dan posvečenja praznik prvega reda, in se tudi vsakokratna obletnica slovesno obhaja, je prav in spodobno, da se obletnica in tembolj prihodnja dvestoletnica posvečenja stolnice, kot prve in najimunitnejše cerkve v škofiji slovesno praznuje.

Velike in izvanredne so bile slovesnosti ob posvečevanju sedanje stolnice sv. Nikolaja v čast božjo in v trajen spomin potomcem. Trajale so osem dni. Pri posvečevanju je bil navzoč poseben odposlanec cesarjev, vsi stanovi so se udeležili slavnosti: knezi in drugo plemstvo, meščani in velika množica priprostega ljudstva. In kakor so vsi stanovi brez izjeme z velikodušno radodarnostjo pripomogli, da se je sezidala krasna hiša božja nova stolnica, tako so se vsi v blagodejnem soglasju veselili praznika posvečevanja. Bili so to dnevi najblažje edinstvi in neskajljene radosti za vse.

Poleg tega, da je stolnica najodličnejša cerkev v škofiji, je pa ljubljanska stolnica znamenita tudi glede na stavbo samo in z ozirom na umetnost, ki jo je okrasila. Saj je sezidana po načrtih Andreja Pozo S. I. enega najslavnejših umetnikov tedanje dobe. S slikami jo je okrasil odlični Julij Quaglio. Poveljal je velikega škofa sv. Nikolaja s slikami vzeti iz ljubeznive legende o njegovem življenju, pa oziral se je tudi na domačo zgodovino. Slike so bile tako lepe, da jih domačini niso mogli prehvaliti, pa celo tuji umetniki so jih prihajali gledat in občudovat. Sploh je bila notranjščina stolnice tako krasna, da ni dvomiti o resnici besedi, ki jih je napisal pisatelj zgodovine o zidanju ljubljanske stolnice, Janez Gregor Thalnitscher, „da v tem svetišču ni ničesar, kar bi ne bilo več kot srednje vrednosti glede umetnosti in izbranosti“.

Pa deba dvesto let je dolga za delo človeškega uma in človeških rok. Cas tudi umetninam v ljubljanski stolnici ni prizanesel Kljub temu, da je potres pred deseti leti stavbi sami prizadel mnogo manj, kakor se je bilo bati, je vendar freske na stropu znatno poškodoval. Nekdanji lahni sijaj fresk je izginil, deloma so začrnele in zatemnele ter ne kažejo več prvotnega čara, ki ga je vdihnil poln misli in iznajdljiv duh umetnikov v krasnih oblikah na mrzle stene. Svod nad ladjo ima toliko razpok in je tako temen, da gledalec niti izpozna ne more posameznih delov veličastne alegorije — zmage sv. križa.

Ali ni dvestoletnica primerna prilika, da se stolnica prenove, da se ji vrne izgubljena krasota za praznovanje slovesnega dneva? To je želja cerkvenega predstojništva, pa gotovo tudi želja vseh prebivalcev v Ljubljani, želja vsega prebivalstva kranjske dežele. Z združenimi močmi vseh slojev prebivalstva je bila stolnica sezidana, zato se sme trdno upati, da se bodo zopet moči združile in stolnico dostojno prenovile.

Raditega se je poskrbelo, da je odbor „Društva za krščansko umetnost“ v Ljubljani stolnico natanko pregledal in nasvetoval, kaj bi bilo popraviti in prenoviti. Pokazalo se je povsod potrebnega dela, prenoviti bo treba vso notranjščino. Namravano prenovljenje bi se moralo izvršiti strogo umetniško, da se stolnici popolnoma vrne prvotna krasota in se hkrati ohrani ves prvotni značaj. Na podlagi preiskave so se napravili približni proračuni, katerih vsote bodo skoro premajhne, pa vendar že sedaj napravljajo cerkvenemu predstojništvu mnogo

skrbri, kako bo dobilo pripomočkov za neizogibno potrebno prenovljenje, ko so se vsa razpoložljiva sredstva docela porabila za nujne poprave po potresu.

Toda v zaupanju na Boga, ki je skrb za čast božjo vernikom na srce položil, in ki blagoslavlja vinar rebeža, pa tudi veliko dušni dar premožnega, se obrača podpisano oskrbnitvo predvsem do prebivalcev stolnega mesta ljubljanskega, dalje pa tudi do vseh prebivalcev kranjske dežele s priručno prošnjo za milodare v svrhu prenovljenja in olepšanja notranjščine naše stolnice, ki nas spominja z najlepšimi spomini naših prednikov, katera slavi v stavbi blagoslovljeni spomin enega najplemenitejših sinov mesta ljubljanskega, stolnega dekana Antona Gregorja Thalnitscherja, ki poveljuje v slikah umetnega genija Quaglia in Langusa, ki z angelskimi kipi in z altarji spominja na odličnega kiparja Robba, ki hrani deloma v orglah dragoceni glasbeni umotvor mojstra Križmana in ki ima najlepši veliki zvon, kar jih doni v čast božjo na Kranjskem.

Za milodare, ki naj se blagovoljno izročajo ali pošiljajo v ta namen, ali oskrbnitvu stolnice sv. Nikolaja (stolnemu dekani Andreju Zamejcu) ali stolnemu župnemu uradu (kanoniku Jožetu Erkerju), naj bo Bog plačnik, za kar se bo presilo v molitvah in pri daritvi sv. maše.

Predstojništvo stolnega kapitelina sv. Nikolaja v Ljubljani, 15. aprila 1905.

Notranje politični položaj.

Poslanec dr. Ebenhoch je priobčil daljši članek „V kritični uri“, v katerem se peča z rešitvijo notranje političnega vprašanja, o ločitvi Ogrske od Avstrije in o trgovinskih pogodbah. Dr. Ebenhoch upa, da bo pričel delovati češki deželni zbor in bo temu zgledu sledil tudi državni zbor. Kar se tiče razmerja Avstrije do Ogrske, mora priti do ločitve, če ne bodo Ogrji voljni skleniti pravične nagodbe. Le v najvažnejših zadevah bodo poizkušali ohraniti skupnost. Glede trgovinskih pogodb dvomi Ebenhoch, če jih bo sklenila združena Avstro-Ogrska, ali vsak del zase.

Wittekov odstop.

Železniški minister Wittek je 30. m. m. vložil svoje prošnjo za odstop. Poroča se nam, da prinese že danes „Wiener Ztg.“ odlok, s katerim se odobri Wittekov odstop in se naznani, da je začasnega ravnatelja železniškega ministrstva imenovan sekcijski načelnik tajni svetnik dr. Vrbica. Wittek je odstopil, ker je železniški podsek grajal, da se je pri gradbi alpskih železnic prekoračil proračun.

Položaj na Ogrskem.

Jutri zboruje ogrska zbornica, ki bo našla neizpremenjen položaj. Obupni položaj na Ogrskem osvetljuje najbolj dejstvo, ker se plačujejo davki vsled brezpravnega stanja jako neredno. „Zeit“ celo poroča, da bo zbornica sploh prepovedala pobiranje davkov ali pa prepovedala izplačati ono vsoto, ki je določena za skupne državne izdatke.

Zborovanje bosanskih mohamedancev.

Minuli teden so zborovali v Brodu ob Savi mohamedanski plemiči iz raznih krajev Bosne in Hercegovine. Udeležba je bila velika. Razgovarjali so se o verskih in kulturnih vprašanjih, o meščansko pravnem položaju in o razmerju mohamedancev z vlado okupiranih dežel.

Potovanja bolgarskega kneza Ferdinanda.

„Köln. Ztg.“ poroča iz Sofije, da bo obiskal po obisku španskega kralja knez Ferdinand tudi Loubeta najbrže sredi mesca junija.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Kanonik Jaspas poroča v „Croix du Nord“ o svojem razgovoru s papežem Pijom X., ki je rekel o ločitvi cerkve od države na Francoskem: „Govoril bom ob primernem času, kakor hitro bomo prisiljeni, da se poslužimo lastnega orožja. Predčasno svojih načrtov ni potrebno izdati, ker bi jih lahko zlorabili nasprotniki. Ob pravi uri bom nastopil brez odlašanja.“

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Radikalni in socialistični listi na Francoskem se pripravajo, ker je zbornica odobrila člen IV. zakonskega načrta o ločitvi cerkve od države v oni obliki, ki jo je nasvetoval Jaures. Senator Clemenceau je izjavil v „Aurore“, da ima de Mun prav, ki je rekel, da je naziranje socialistov nevarno celemu zakonu. Znano je, da so se s IV. členom zakona o ločitvi cerkve in države določile plače za duhovnike v bolnišnicah, ječah in drugih javnih ustanovah.

Angleška v Indiji.

Kakor poročajo iz Londona, namerava odstopiti indijski podkralj lord Kitchener kot vrhovni poveljnik indijske armade. V Lon-

donu niso bili prav nič presenečeni, ko so izvedeli, da namerava Kitchener odstopiti. Med vojnim svetom in Kitchenerjem so bila vedno nesporazumljenja. Kitchener je premeščeval angleške in indijske čete na severo-zahodno mejo, da bi bila angleška armada pripravljena, če bi nastala vojska med Angleži in Afganistanom ali Rusijo. To je pa povzročalo velikanske stroške, ker je bilo treba graditi nove vojašnice, ki so stale približno 200.000.000 mark. Indijski vojni minister je grajal le izdatke, nakar je zagrozil Kitchener, da odstopi kot vrhovni poveljnik.

Dogodki na Ruskem.

Peterburg, 29. aprila. Za upravitelja pravosodnega ministrstva je bil imenovan Manuhin.

Czenstochow, 30. aprila. Tu so se spopadli vojaki in delavci, ki so iz predmestja hoteli iti v mesto. Vojaštvo je stržilo dohode tri ure in ni pustilo, da bi bili šli delavci v mesto. Ko delavstvo na povelje ni hotelo iti narazen, je pričela pehota streljati. Ubiti so bili štirje delavci, število ranjencev ni znano.

Peterburg, 30. aprila. Današnja velikonočna procesija, ki je šla danes ponoči okoli Izakove katedralke, ni bila motena. Gledalcev je bilo le malo. Vojaki so stražili cerkev.

Poznanj, 1. maja. Vse pruske obmejne garnizije so bile za časa pravoslavnih velikonočnih praznikov konsignirane.

Peterburg, 1. maja. V neki tovarni za sukanec, ki je zaprta vsled stavke in jo straži vojaštvo, je bilo vlomljenih pet nabiralnih pušic „Rdečega križa“. Vlomilec si je prilastil velikih vsot. Sumijo, da je izvršil vlom kak policist.

Peterburg, 1. maja. V Zaricjem je bil nedavno shod zdravnikov, na katerem so se posvetovali o sredstvih proti koleri. Splošno priljubljeni zdravnik Filimonov je rekel ob tej priliki, da brez upravnih izprememb ne bo mogoče voditi uspešnega boja proti koleri. Nato je zaključil navzoči policijski načelnik v guvernerjevem imenu zborovanje Zdravniki so takoj sklenili proti razpustu brzojavno ugovarjati pri ministru za notranje stvari, ki so ga prosili, naj dovoli, da bodo smeli zborovati nadalje.

Delovanje „Lega Nazionala“.

Poročilo seje osrednjega vodstva adrianskega odseka „Lega“ ima sledečo vsebino:

„Lega Nazionale“ je dobila zemljišče N. T. 382 v Krkavcih; prodala je v tečaju oktober-april 275 in pol zabojev vžgalic, torej 1653 K v korist Lega; potem je določila 700 K za zgradbo šole v Novemgradu (Castelnuovo d' Arsa). Za razna šolska učila je izdala 52 K. — Lega je sklenila zgraditi šolo blizu Oprtija v Istri.

Combvi opomini vladi.

Ob otvoritvi nekega mostu čez Charento je imel bivši ministrski predsednik Combes govor, v katerem je izjavil, da bo podpiral toliko časa sedanjo vlado, dokler bo ostala zvesta levici in njenim načelom. Končno je pozval vlado, naj ostane složna z zbornično večino, da izvrši demokratične izpremembe.

Zahteve francoskih mornariških rezervnikov.

Rezervniki francoske vojne mornarice v Havru, Marseillu in Bordeauxu so imeli shode, na katerih so sklenili, da se bodo organizirali, če ne bo zbornica ugodila njihovim zahtevam.

Dnevne novice.

Nemško - slovenska zveza

kaže zopet kopito iz sobotne „Naredove“ novice o jeseniško - savski šoli. Sedaj razumemo, zakaj dr. Tavčar ne odgovori, ali je bil pri zadnji seji dež. šolskega sveta. Mož se ni hotel zameriti Nemcem. Radovedni smo, kako bo „Jeseniška Straža“ sedaj pisala, ker je dr. Tavčarju pripisala toliko poguma, da bi nastopil proti interesom slovenstva!

Umeščeni so bili 1. maja č. g.

Francišek Verhovšek, župnik v Svibnem, na župnijo Dolenja vas, č. g. Josip Pristov, župnik v Ribnem, na župnijo Horjul, č. g. Josip Koblar, ekspozit na Gori pri Sodražici, na župnijo Sava, č. g. Peter Koprivec, kapelan v Radovljici na župnijo Svibno, č. g. Janez Hromec, župnik na Senturški gori, na župnijo Hotič, č. g. Josip Cegnar, ekspozit na Vrhpolju pri Moravčah, na župnijo Stranje, č. g. Jakob Ramoveš, valetudinarij, na župnijo Lašče. — Nameščena sta č. g. Viljem Paulus, kapelan v Smartinu pri Kranju, za župnega upravitelja na Senturški gori, č. g. Francišek Sever, ka-

pelan v Selcih, za župnega upravitelja pri Sent Lenartu.

— **Dopolnilna državnozborna volitev.** Dne 3. maja bo v Trstu dopolnilna volitev državnega poslanca iz trgovske zbornice. Izvoljen bo skoro gotovo Cesar Combi.

— **Vlom v tržaško pošto blagajno.** V Trstu vzbuja veliko pozornost vlom, ki se je izvršil v noči na prvi majnik, v blagajno onodetnega poštnege urada št. 3. Urad se nahaja v poslopju trgovinske zbornice. Od večnih vrat so prišli tatovi v stranišče, ki je ločeno le po leseni steni od stranišča poštnege urada. Vlomilci so prodrli leseno steno ter prišli tako v urad. Da bi jih pri delu nihče ne metil, so zločinci izpustili rolete pri oknih. Kolikor se je moglo dognati do sedaj, so vzeli tatovi vsega skupaj v vrednosti okrog 30.000 K. K sreči preneso večje zneske v gotovini vsak večer na glavno pošto. Tik zraven poštnege urada št. 3 stoji Dreherjeva restavracija, v kateri je bilo do štirih zjutraj zelo živahno. O vlomilcih ni nobenega sledu. Odredil se je natančni pregled blagajne. Z ozirom na številne vlome zadnjih dni je v Trstu vse razburjeno; ljudje se ne čutijo več varne. Policija ima premalo moštva, da bi mogla uspešno zasledovati očitvidno organizovane tolpe vlomincev.

— **Poletni vojni red o. kr. priv. južne železnice** je stopil v veljavo s prvim majem. Za Ljubljano je le malo izprememb. Poštni vlak, ki je prihajal z Dunaja ob 12.35 ponoči, prihaja sedaj eno minuto prej, brzovlak pa, ki je prihajal doslej iz Trsta ob 5 uri 1 minuto zjutraj, prihaja sedaj dve minuti pozneje. Sekundarni vlak med Ljubljano in Mariborom ne odhaja več ob 7. zvečer, ampak že ob 6 uri 30 min. — Na lokalni železnici Ljubljana-Vrhnika so sledeče izpremembe: Vlak, ki je odhajal doslej iz Ljubljane ob 2.13 popoldne, oziroma ob 6.5 zvečer, odhaja sedaj ob 1 uri 10 minut popoldne, oziroma ob 8 uri 15 minut zvečer, doslej je dohajal v Ljubljano vlak z Vrhnike ob 12.29, oziroma ob 5.4 popoldne, odslej bo pa prihajal ob enajstih popoldne, oziroma ob 7.30 zvečer.

— **Občinske volitve v Ločniku pri Gorici.** „Piccolo“ tarna, ker je v Ločniku pri občinskih volitvah dne 29. t. m. zmagala slovenska stranka. Dolžil je dekana Filipiča, da je intrigiral proti prejšnjemu županu Perkotu in omogočil zmago slovenskega življa. Huduje se nad dekanom tudi zaradi tega, ker se trudi, da bi vse slovenske rodbine v Ločniku dobile občinsko pravico. „Piccolo“ sklepa svoj lament o besedah: „Tako bo s slovensko šolo še slovenska občina, zgubljen za nas tudi ta zadnji košček laškega okrožja goriskega.“ Mi se pa te zmage radujemo, ker sestoji laški živelj v Ločniku iz priseljencev, renegatov in nezavednežev.

— **Žalosten dogodek na Hrušici.** V nedeljo opoldne je povozil nekdo še mlado ženo Sladič, ko je šla ravno po vodo. Kenji so jo poteptali in voz ji je šel čez prsi. Pripeljali so jo v njeno stanovanje, po noči je pa — umrla. Zapustila je moža in tri male otročičke. Voznik je, kakor trdijo, Pikon iz Dobrave in je prehitro vozil.

— **Kočijaž ropar.** Seljak Miško Majurec iz Cernomerca pri Zagrebu je naznanil zagrebški policiji, da je pijani seljak Stjepan Radenič, ki se je nahajal v „Turski Kavani“ na Ilici, najel kočijaža in mu plačal 3 krome, da ga popelje domov. Ko je kočijaž Tončič pripeljal Radeniča iz mesta, ustavi na nekem križpotu kočijo, skoči s kozla in napade v vozu sedečega seljaka ter mu vzame 600 K. Na vpitje Radeničeve je prihitel Majurec, ki je dohitel Tončiča in mu vzem 600 K, ter jih prinesel nazaj Radeniču. Na to evadbo so Tončiča prijeli.

— **Strica ubil.** Na zagrebško policijo se je prišel naznaniti seljak Josip Babič iz Babičela, da je 29. pr. m. z motiko ubil svojega strica ko je plel na polju. Babičev stric je po prepiru z nožem napadel njega in njegovega očeta; vsled tega je bil prisiljen se braniti. Babiča so oddali sodišču.

— **Vojaške izpremembe.** Transferirani so od tukajšnjega domobranskega polka podpolkovnik Karol Walter k domobranskemu polku št. 23 v Zadru, stotnik gosp. Fran Seidler k domobranskemu polku št. 14 v Brno; v Ljubljano pa pridejo stotnik Latsch od polka št. 25 iz Kromeriza. Avanzirali so: stotnik Lukanovič je postal major, poročnika Hanuš in Powrenzicki sta postala nadporočnika in poslednji je transferiran k 33. polku v Stryi. Za podpolkovnika je imenovan major Rajmund p. Fladung pri pešpolku št. 17, za stotnika 1. razreda je imenovan stotnik 2. razreda Roman Niche pri pešpolku št. 17, za stotnika prvega razreda je imenovan nadporočnik J. Fidrnuć pri pešpolku št. 17.

— **Subskripcija novih delnic Zivnostenské banke pro Čechy a Moravu v Pragi,** katera se je končala dne 30. p. m., je popolnoma uspela.

Število v subskripciji predloženih 25.000 komadov novih delnic v znesku 5.000.000 K je bilo izdatno prekoračeno.

— **Osebnost.** C. st. g. Alojziju Novaku, bogoslovu IV. leta za goriško škofijo, je podelil prevzvišeni knez nadškof višje redove mašniškega posvečenja.

— **Dunajski „Sokol“** praznuje 11. junija desetletnico svojega obstanka. Slavnosti se udeleži tudi slovensko sokolstvo.

— **Kje bo stal tržiški kolodvor?** To vprašanje razburja duhove v sicer mirnem Trzinu. Nekateri modrijani so iznašli, naj bi bila tržiška postaja na Pristavi. To pa Trzinčanom ni nikakor všeč. Saj bi bila tako postaja pol ure oddaljena od trga. Upamo, da se bo Trzinčanom posrečilo dobiti kolodvor neposredno pri trgu, ne pa na Pristavi. Če bo novi kolodvor na Pristavi, bo Trzinčanom bore malo pomagano in bodo iste razmere, kakor v Luki, kjer imajo postajo na Trati.

— **Moral bo zopet v kletko.** 26letni Alojzij Nemec, doma iz Vrtojbe pri Gorici, je bil radi raznih zločinov kaznovan in po prestani kazni zaprt v prisilno delavnico v Ljubljani. Neki dan v začetku meseca marca t. l. se je pa temu ptičku posrečilo pobegniti iz ljubljanske kletke. Užival je predrago prostost čez 2 meseca. Predvčerajšnjim v jutro ob 6. uri ga je pa redar Andrej Ušaj zapazil v Skednju pri Trstu in ga aretiral. Odvedel ga je na policijski komisariat pri Sv. Jakobu, kjer so ubozega ptička zeli na zapisnik ter ga začasno vtaknili v ono kletko, ki se nahaja v ulici Tigor. Od tam ga bodo pa poslali nazaj v ljubljansko kletko.

— **Lov na petelina.** Baron Hein in grof Margheri sta pri g. Urbančiču v Polhovem gradu gosta. Gospodje love divje peteline. Ilustracija k zadnji volitvi v veleposestvu!

— **Umrl** je v Kamniku, kakor posnemamo iz uradnega lista, dne 29. aprila P. Celsus Novak, star 81 let. Pogreb je bil včeraj. — V Stražišču pri Kranju je umrl gospod Anton Matajč, star 22 let.

— **Prestavljen** je generalni konzul gospod Alojzij Pogačar iz Jeruzalema v Odeso.

— **Konkurs** je odprt nad premoženjem Engelberta Miklavčiča, trgovca z mešanim blagom v Kranju.

— **Razpisano** je mesto potovalnega poljedelskega učitelja s slovenskim učnim jezikom za politiški okraj Tolmin in občine trnovske planote s sedežem v Tolminu. Prošnje do 31. maja t. l. na namestništvo v Trst.

— **Dve slovenski dekleti rešeni.** „Gospe za varstvo deklet“ v Trstu so že začele razvijati svoje preimenitno delovanje. Na postaji južne železnice se jim je nedavno posrečilo rešiti dve slovenski dekleti, na kateri sta čakala dva malopridneža kot na „naročeno blago iz Kranjskega“.

— **V Vevčah** pri D. M. v Polju je nanove odprl svojo moderno urejeno in prenovljeno pekarno v lastni hiši g. Franc Zmec. Tukajšnjemu občinstvu ga toplo priporočamo. Slovenci naj podpirajo svoje!

— **Orožne vaje pri domobrancih** bodo prva od 8. maja do 4. junija, druga od 13. junija do 10. julija, tretja se naznani pozneje.

— **Obesil** se je na svojem gumni posestnik Jakob Urbančič v Podgorju. Bolehal je že več mesecev, da ni mogel kaj zdatnega uživati pa tudi ne spati. Vsled tega je bil zmešan tudi na umu, ves obupan, in je že poprej enkrat poizkušal samoumor, katerega je pa njegova hči preprečila. — Dne 30. aprila pa, ko so razven stare obnemogle ofarce odšli vsi k službi božji, in je bil sam, je storil konec svojemu življenju na enak način, kakor je bil že poprej poizkušal — Obesnega sta našli dve mali deklici.

— **Z ročnim vozičkom ponesrečila.** Kalanova dekla iz Stare Loke, 16 let stara Marija Kalan je peljala dne 29. aprila t. l. okoli 11. ure depoldne z zelenjavo naloženi ročni voziček čez glavni trg proti farni cerkvi. Ker se pa ta pot nagne in dekle ni pazilo, je precej težak voziček zdrsnil navzdol, ter je potisnil k cerkvenemu zidu. Pri tej priliki je zadobila tako težke notranje okvare, da je drugi dan ob 3. uri popoldne umrla.

— **Nove groblje.** Za Strano, na severni strani od Srednje vasi, razprostira se mala milina, poprej občinski pašnik, zdaj razdeljen svet, ki se vzdiguje proti Sit in Javornici. Ko so tu letos pesek kopali, so odkrili več starih grobov. Mrlič so bili do 80 cm. globoko položeni, obrnjeni proti vzhodu, le eden je gledal na južno stran. — Poznati ni bilo sledov strohnjene rakve; okostje je bilo obloženo s kamenjem. Našli so le pri enem dva okrogla uhana, pri drugih nebeh drugih ostankov. Kost so videti zelo velike in krepke, gotov dokaz, da je tukaj prebival zdrav rod. Groblje so našli v prejšnjih časih v celi Srednji vasi na obeh straneh Ribnice. Na levi strani se nahajajo

v razdalji do 400 m. posamezni grobovi, na desni so pa na enem kraju našli veliko množino kosti. V Jereki so že popred dobili rimske grobove. — Brez dvoma so najdeni grobovi iz predkrščanske dobe, morebiti iz petega ali šestega stoletja po Kr. Iz velike množine posnamemo, da je bil B. hinj že takrat goste obljuden; iz pomanjkanja drugih ostankov, da je bilo ljudstvo revno in ubožno, ki se je živelo z lovom in živinorejo. Ko so vlani pogorišče popravljali so našli pri eni hiši sledove trojnega zidu. Pri najspodnjem je bilo v sredi malo ognjišče, sestavljeno iz debelih kamnov. Rimske izkopine pa pričajo, da so tudi Rimljani Bohinj poznali.

— **Poročil** se je danes na Brezjah g. Ignacij Sitar, posestnik in trgovec v Toplicah z gđo Marijano Vogelnik iz Radovljice. Bilo srečno!

— **Samoumor vojaka.** Iz Borovnice nam poročajo: Zjutraj prvega majnika ob 1. uri se je peljal skozi Borovnico 29. lovski bataljon vojakov proti Trstu. Na železniškem viaduktu je čakal ta vlak vojakov neki drug vlak; med tem časom je najbrže vojak J. J. S. Suhajela iz Zalszyki v Galiciji sam skočil raz most. Ob 10. uri ga najdejo mrtvega pod mostom in prinese v ondotno mrtvašnico.

— **Opozarjamo** na današnji oglas gospoda Berdajsa, galvanotehnika v Spodnji Šiški.

Štajerske novice.

š **Slovenska zmaga.** Prepozno za včerajšnji list smo dobili to-le važno brzojavno obvestilo: Izid današnje volitve v rogaški okrajni zastop je za Slovence ugoden. Izvoljenih je enajst Slovencev in trinajst Nemcev.

š **Umrl** je v ptujski okolici veleposestnik gosp. Franc Leskoschegg, star 42 let.

š **Slovenci pred Gradcem.** „Grazer Tagblatt“ se silno huduje, ker sta zopet dve nemški graščini pred Gradcem prešli v slovenske roke, ter pravi, da ni izključena nevarnost za „nemško svobodomiselnost“ v štajerskem dež. zboru, če bodo nemške graščine še nadalje tako hitro prehajale v slovenske roke.

š **Kdo bo mariborski državni poslanec?** Shod nemških zaupnikov v nedeljo v Mariboru ni prišel do zaključka. Vršile se bo še eno zborovanje, na katerem bodo razvili svoje programe dr. Ernst Mravič, Karol Pfrimer in Henrik Wastian, ki se potegujejo za mandat.

Ljubljanske novice.

lj **Vojaške vesti.** Odhod 1. bataljona 17. pešpolka iz Ljubljane k strelnim vajam v Bezuljak pri Cerknici bo dne 15. maja, vrne se pa bataljon dne 24. maja. — Strelne vaje na veliko razdalje v Bezuljaku so se začele 27. aprila ter bodo trajale do 4. julija; udeleževali se jih bodo — menjajoč se — vsi vojaški oddelki ljubljanske garnizije. — Strog ukaz, s katerim se vojaštvu prepoveduje jahanje po polju, zlasti v krajih okrog Ježice, v Klečah, Tomačevem in drugod, je izdalo na tozadevno pritožbo tukajšnje štacijske poveljstvo.

lj **Katol. društvo rokodelskih pomočnikov** nam je v nedeljo priredilo prav zanimiv zabavni večer s petjem, govorom in igro. Pevske zbere, ki so jih s pravim umevanjem peli dobro izvežbani društveni pevci pod spretnim vodstvom g. P. Gorjupa, je sprejelo občinstvo z veliko pohvalo in pevci se morali dodati še eno tečko. Kot uvod k igri „Cvetica sicilijanska“, ki proslavlja mučenca sv. Vita, je vlč. g. dr. M. Opeka v dovršenem govoru slikal pomen mučeništva. Igra sama nas je v vsakem oziru zadovoljila. Igravci so se dobro prilagodili svojim vlogam in spretno predložili po sv. veri ublažene značaje prvih kristjanov, kakor tudi one trdovratnih paganov. Zastopnika paganov, senator Hylas in njegov nečak Bassus, sta bila posebno spretno pogojena in njuna predstavljavca sta izberno rešila svoji vlogi, pa tudi mučenec Vitus in blagi Modestus sta dobila dobra igravca, tako da je občinstvo z vidnim zanimanjem sledilo razvoju dejanja, zlasti ker so bile tudi vse druge vloge v dobrih rokah in vsa vpriporitev gladka in spretna. Hvaležni smo vlč. g. dr. Opeki, ki je „Cvetico sicilijansko“ presadil na naša tla in katol. društvu rokodelskih pomočnikov, ki je uprizorilo igro in nam priredilo zabaven pa tudi poučen večer.

lj **Mašo na Rožniku** prirede prihodnje nedelje, dne 7. t. m. ob 9. uri depoldne delavke na oddelku za svačice tuk. tobačne tovarne.

lj **Pijan voznik.** Premogarski hlapec Ivan Počivavšek je peljal včeraj popoldne premo po Mestnem trgu proti Staremu trgu. Med vožnjo je vsled preobilo zavžite pijače trde zaspal. Konj je s spečim hlap-

cem obstal pod trančo, ko je ravno pripeljal tja električni voz, katerega voznik je zvonil na vso moč, kar pa ni vzbudilo spečega hlapca ter se morali voz pasantje odstraniti s tira, njega pa je stražnik odpeljal v zapor prespati pijanost.

lj **Boj odvetniških in notarskih uradnikov za nedeljski počitek.** Dolge vrsto let se že bore odvetniški in notarski uslužbenci za nedeljski počitek. Preteklo soboto zvečer so zahtevali na poziv svojih praških tovarišev odvetniški in notarski uslužbenci v vsej Avstriji od pravosodnega ministrstva, naj se uvede zakoniti nedeljski počitek v notarskih in odvetniških pisarnah. Tudi v Ljubljani je bil v gostilni „Pri levu“ shod. Predsedoval mu je za ljubljansko organizacijo odvetniških in notarskih uslužbencev mnogozaslužni in neumorno delujoči gospod sollicitator Cristof, ki je obrazložil potrebo nedeljskega počitka. Naglašal je v svojem govoru, da so načelniki naklonjeni zahtevi po nedeljskem počitku. Vnela se je jako živahna debata. Naglašalo se je, da bi bil že zdavnaj vpeljan nedeljski počitek, če bi se temu ne upirali kaki trije odvetniki. Sklenila se je sledeča resolucija na pravosodno ministrstvo: Na današnjem shodu zbirajoči odvetniški in notarski uradniki stavijo z ozirom na to, da se o vprašanju uvedbe popolnega nedeljskega počitka od kompetentnih oblastij ni ukrenilo dozdej še ničesar pozitivnega, prošnje, oziroma resolucijo, da visoka vlada potrebno ukrene, da se v odvetniških in notarskih pisarnah čimprej uvede popoln nedeljski počitek.

lj **Posojen, izgubljen in najden prstan.** Josip Oblak, raznašalec drož, je naprosil velikonočne praznike Antona Mrvarja, slikarskega pomočnika, da mu je posodil zlat prstan, s katerim je šel Oblak na praznike v Skofjo Loko. Prišedši nazaj, ga mu Oblak ni hotel vrniti, temveč je naznanil na magistratu, da je prstan izgubil. Nekaj dni pozneje je srečal Oblak na Emonski cesti Avgusta Simnovca, 13 let starega šolskega učenca, kateremu je začel pripovedovati, da je ravno kar našel zlat prstan, pa da nima časa istega nesti na magistrat ter prosil dečka, naj ga on odda oblasti, rekoč, da bodeta potem imela vsak polovico najdenine. Rekel je dečku tudi, da je Franc Eržen, trgovski vajenec pri gosp. Jebračinu. Pošteni deček je prstan tudi res oddal in povedal ime najditelja. Ko je Mrvar bral o najdenem prstanu, se je takoj podal na magistrat in spoznal prstan kot svojo last ter plačal najdenino in vzel prstan. Ko se je hotela Erženu oddati najdenina, se je dognalo, da pri g. Jebračinu ni nobenega vajenca s tem imenom, pač pa se je dognalo, da Oblak ni izgubil niti najdel prstana, ampak si je le na ta način hotel v slučaju, da bi se lastnik ne oglašil prisvojiti prstan ali pa pod napačnim imenom dobiti pripoznane najdenino, kar pa se mu ni posrečilo.

— **Umrl** so: Odvetnikova sirota Emilija Napret, stara 76 let. Ivana Kosec, železniškega uslužbenca žena, 57 let, Kolodverske ulice 11. Kristina Pertinac, krojačeva hči, 9 mesecev, Zalokarjeve ulice 11. Leopolda Korban, črkostavčeva hči, 2 meseca, Velike čolnarske ulice 10. — V bolnišnici: Gregor Kunstel, gostač, 58 let. Jožefa Hönigman, posestnikova žena, 38 let. Neža Oman, delavka, 60 let. Katarina Hočevnar, dnarica 64 let.

lj **Semenj.** Dne 1. t. m. je bilo na letni semenj prignanih 871 konj in volov, 275 krav in telet, skupaj 1146 glav. Kupčija je bila pri goveji živini srednja, pri konjih prav dobra, ker so prišli po slednje Korošci in Lahi.

lj **Konj udaril.** Včeraj je na živinskem sejmu udaril konj Ivana Meralota, posestnika iz Mavčice na desno nego in ga težko telesno poškodoval.

lj **Predzren mladič.** Sin imejtelja trgovske šole g. Mahra je bil te dni na naberu. Pri priseganju novincev je izjavil, da ne razume slovenščine. Neki njegov znanec je pojasnil, da razume mladi Mahr prav dobro slovenščino in tako je moral zagrizeni Mahrček prisegati slovenski. Mahr je to silno grizlo in po končani prisegi se je poslužil neresnice ter izjavil, da ne ve prav dobro kaj je prisegel. Tako je dosegel, da je še enkrat prisegel in sicer to pot nemški. Če bi kdo fantiča potegnil za ušesa, stavimo, da bi prav dobro razumel slovenski, ker na ta način se često zasveti tudi najbolj zabitemu Nemcu.

lj **Poročnik** je postal kadet Oskar Petsche.

lj **Gojzd je gorel** včeraj popoldne pod Rožnikom. — Kako je ogenj nastal ni znano. Zgorele je precej na parceli gospodov Perlesa in Kneza. Ogenj je udušila žandarmerija iz Šiške s pomočjo več civilistov in ljubljanske pož. bramb.

lj **Za kruhom** včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 159 Slovencev in 128 Hrvatov.

Književnost in umetnost.

* „**Smarnice**“, Marijine pesmi za mešan ožir. ženski zbor, založil Fr. Kimovec, kaplan na Bledu, izidejo v par dneh. Naročajo se pri skladatelju in v Katol. bukvarni. Cena 1 K. Cisti dobiček za nove orgle v novi bleški cerkvi.

* **Ivan Zajec**, ustvaritelj Prešernovega spomenika, je izvršil v zadnji dobi celo vrsto novih modernih plastičnih umetvorov, ki jih dunajska kritika omenja z velike pohvalo. Ta umetneobratna dela so: „Sanje kazaka“, „Rusko dekle“, „Japonec“, „Japanka“, „Skodela za pepel“, „Deček s kepami“, „Dekletce s punčko“, „Otroci ribiči“, „Mali gratulantje“ in „Ringaraja“. Dalje je izvršil Vegovo doprsje za Moravče, kjer ga jeseni slovesno odkrijejo. Sedaj dela Ivan Zajec na velikem Vegovem spomeniku za Ljubljano.

Razne stvari.

Najnovejše.

Za sarajevskega župana je vlada imenovala Esad Efendija Kulovica.

Na smrtni postelji se je poročil v Oseku nadporočnik Makso Gillming s častniško hčerjo Antonijo Grauner, sirote brez matere in očeta. Cesar je tri dni pred Gillmingovo smrtjo dovolil, da se sme častnik poročiti brez kavcije.

Nova francoska puška. Francoska vojaška uprava je pričela preučevati vprašanje o novi puški za pehoto. Nova puška bo 6-7 mm kalibra in se bo nabijala avtomatično. Nova puška bo lažja, kakor dozdanja Lebelnova.

Nova južno-sibirska železnica. Ruska vlada je sklenila graditi železnico med Taškendom na zakaspijski in Tomskom na sibirski železnici ter spojiti tako ti dve veliki prometni žili z eno poprečno progo. S to novo železnico se Rusija primakne tim bliže Perzijskemu zalivu in Indiji.

70letnico svojega rojstva je praznoval včeraj slavni slikar Franc Defregger.

Pomiloščeni roparski morilec zopet obtožen roparskega umora. Pred porotniki v Černovicah bo stal te dni Carek Andrej, ki je bil l. 1878. radi roparskega umora obsojen na smrt, potem pomiloščen v desmrtno ječo in po 22 in pol letni ječi l. 1901. popolnoma pomiloščen in izpuščen. Pred dvema mesecema je Carek Andri zopet izvršil roparski umor. Umoril in oropal je svojega sosedo nekega 72 let starega starčka.

Umorjena natakaričica. V Monakovu se vrši sodnijska obravnava proti zakonskima Huber, ki sta umorila in oropala natakaričico 15 let stare Falch.

Detomorilka zaradi revščine. V Hietzingu je 30. m. m. neka perica umorila svoja dva otroka in nato poizkušala izvršiti samoumor, ki se ji pa ni posrečil. Vzrok obupnemu dejanju je revščina.

Stavka v Brnu. V Brnu je 30. m. m. pričelo stavkati 20.000 delavcev, ki zahtevajo zvišanje plače in znižanje delavnega časa. Boje se, da vzbrehne splošna stavka.

Dva morskata volka so vjeli pri Tiesni v Dalmaciji.

Telefonska in brzojavna poročila.

Krvavi prvi maj na Ruskem.

Peterburg, 2. maja. V Varšavi so bili včeraj krvavi izgredi. Pri prvem spopadu delavstva z vojniki je bilo mrtvih 31 oseb, mnogo ranjenih. Na Virkovskem trgu je ostalo na mestu 30 oseb mrtvih; 15 ranjenih. V nadaljnjih bojih je bilo ubitih 60 oseb, več ranjenih. Tudi na Jeruzalemski cesti je bilo ubitih 25 oseb. Na Dunajskem kolodvoru je bila vržena bomba proti kazaki patrolji. Trije kazaki so bili usmrteni, 4 ranjeni. Kazaki so nato ustrelili in ubili ter ranili več oseb. Tudi na Varšavskem kolodvoru je bila vržena bomba. Mrtvi so: Trije kazaki, 1 stražnik in dve ženski. Vojaštvo je trikrat ustrelilo ter več oseb ustrelilo in mnogo ranilo. V predmestju Praga so bili tudi veliki nemiri. Na vojaško patroljo je bila vržena bomba. 3 kazaki so bili ubiti. V ostalih delih mesta so bili pozneje ubiti trije konji in dve dami. V Grodeku je tekla v potokih kri. Mrtvih je v Grodeku 18 oseb, 24 težko ranjenih, v Censtohvu so bile ubite 4 osebe, mnogo oseb ranjenih.

Varšava, 2. maja. Pri nadaljnjih nemirih so bile ubite 4 osebe. Množica je naskočila prodajalnice žganja. V predmestju Praga je množica streljala na streljajoče vo-

jake. Štiri osebe so bile ustreljene, dva vo-
jaka ranjena. Vse prodajalnice so
zaprte. Promet je deloma ustavljen.

Lodz, 2. maja. (Kor. ur.) Včeraj je
nekdo na Aleksandrovi cesti vrigel bombo.
Napadalec je pobegnil v neko hišo. Dra-
gonci so na to hišo streljali in ustrelili tri
osebe. V Lodzu je 75.000 stavku-
jočih. Opetovane se se vršili spopadi
množice z vojniki. Cestna železnica ne vozi.
Po mestu je splošno razburjenje.

Peterburg, 2. maja. (Kor. urad.)
V Mineku je bila eksplozija v policijs-
kem uradu. Množica je streljala. Sedaj je
v Mineku zopet mir.

Baku, 2. maja. (Kor. ur.) Vsled de-
monstracije v katedrali je nastala panika.
Gojenci mornariške šole so bili aretirani
kot metalci proklamacij in provzročitelji ne-
mirov.

Celovec, 2. maja. Pri ožji volitvi
za mestni zbor je izvoljen socialni demokrat
Riese.

Zader, 2. maja. „Narodni List“, ki
je imenovan za glasilo združenih hrvaških
klubov, pravi, da je združenje posebno se
daj velike važnosti, ker se razbija dualizem
in mora vsled tega priti na dnevni red hr-
vaško vprašanje. Združeni hrvaški klubi
bodo v prvi vrsti zahtevali to, kar Hrvatje
že sto let žele: združenje Dalmacije s Hr-
vaško.

Dunaj, 2. maja. Vsi listi se bavijo
z odstopom Wittekovi in se strinjajo, da
je padel vsled prekoračenja kreditov pri
zgradbi novih alpskih železnic. „Neue Fr.
Presse“ piše, da se je Witteku prav zgodilo.

Dunaj, 2. maja. Oba zagovornika v
obravnavi proti zakonskima Klein sta za
svoja klijenta vložila ničnostno pritožbo.

Hamburg, 2. maja. Delavec Kluse
je zastrupil svoje 4 otroke in sebe. Pred
dnevi je umrla njegova žena, ker jo je do
smrti pretepel.

London, 2. maja. V Walesu se čutili
močne potresne sunke.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsijju	Vetrovi	Nebe	Padečina v 24. urah v mm.
1	9. zveč.	738,6	+13,4	sl. jzah.	jasno	0,0
2	7. jutrt.	737,9	+14,0	sr. jzah.	del. jasno	
	2. pop.	737,3	+22,0	p.m. jzah.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. +14,9°, norm. +12,1°.

Pozor! Le „Templjev“- in „Styria-vre-
lec“ sta zakonito zavarovana kot
rogaška kisleca. Vsi drugi proizvodi,
ki ne nosijo oznamenila „Templjev-vrelec“ ali „Styria-
vrelec“ in ki se varljivo prodajajo kot „Rogaška kisle-
voda“, naj se odklonjajo. 679 a 2-1
Deželna vrelska uprava Rogaška Slatina.

Učenca v ključarski obrt
sprejme takoj
Ivan Peterca,
ključavničar, Dolenjska cesta 19, v Ljubljani.
894

Dve hiši naprodaj. 900 5-1

V Spodnji Šiški tik cerkve sv. Jerneja, sta
naprodaj dve hiši, v katerih sta dve pro-
dajalni pri glavni cesti in več stanovanj pod
zelo ugodnimi pogoji. Takoj treba plačati
le 10.000 gld., drugo ostane lahko na hišah.
Več se poizve pri lastniku v Spodnji Šiški
Josip Seidl-u ali pa vsak dan ob 9. uri
dopoldne v gostilni „pri Figovcu“.

Mednarodna panorama. 897
Ljubljana, Pogačarjev trg.
Le do vštete sobote 6. maja:
Zanimivo potovanje po

slikoviti Južni Tirolski.
Trident, Loppio, Riva, Valsugana,
S. Martino di Castrozza.

†

Potrtega srca javljamo vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancem
tužno vest, da je naš nepozabni sin,
oziroma brat, gospod 896

Anton Matajc

danes ob 12. uri opoldne, previden s
sv. zakramenti, v 22. letu svoje dobe
mirno v Gospodu zaspal.
Zemski ostanki dragega pokojnika
preneso se v sredo, 3. majnika, ob
pol 6. uri popoldne na župno pokop-
ališče v Šmartnem pri Kranju in
tam položijo k večnemu počitku.
Sv. maša-zadušnica se bo brala
dné 10. maja ob 9. uri dopoldne v
župni cerkvi sv. Martina.
Stražišče pri Kranju, 1. maja 1905.
Lev Matajc, brat; Ludvik in Eliza
Matajc, starši; Fani omož. Dolenz,
sestra.

V trgu Mokronog je takoj oddati
služba 898 1-1
organista in cerkvenika.
Cecilijanci vajeni voditi večje zборе imajo prednost.

Hlodi

Nova parna žaga v Ljubljani kupuje,
začenši od 15. maja t. l. hlode po sledeči
ceni:

	I	II	III
Hrastovih hlodov od 25 cm debeline naprej K 30, 25, 20			
Bukovih „ „ 28 „ „ „ „ 14, 13, 11			
Jelkovih „ „ 24 „ „ „ „ 16, 15, 14			
Smrekovih „ „ 20 „ „ „ „ 17, 16, 15			
Borovčevih „ „ 22 „ „ „ „ 16, 15, 14			

dolgost od 2 metra naprej. Cene se razu-
mejo per kubik meter franko državni kolo-
dvor, Ljubljana. 255 c (19)

Za daljša pojasnila blagovolite se obrniti na A.
Deghenghi v Ljubljani.

2 učenca sprejme
tako 822 3-3
Adolf Hauptmann
tovarna oljnatih barv
Ljubljana, Resljeva cesta.

Stanovanje

z dvema sobama in pritliklinami
se odda s 1. junijem ali pa za
avgust termin.

Poizve se v Trnovem, Cerkvene
ulice št. 1. 874 3-3

1^a mast

1 kg 78 v poljubni množini razpošilja franko
688(29-18) Lad. Urban i dr. Praga-Žižkov.

Mlin, žaga in precejšnje posestvo

se iz proste roke roke prodaja tričetrt ure
oddaljeno od železniške postaje Podnart
tik okrajne ceste pod zelo ugodnimi po-
goji. Kdor želi kupiti naj se zgleda pri
Antonu Pogačniku, posestniku in županu
v Podnartu. 868 4-4

Nov dohodek vsakomur. Zahtevajte
brezplačno doposlatev
mojega umetno izvrše-
nega prospekta Angyal Ignatz Budimpešta,
Kerepeserstrasse 6. 792 10-9

Uljudno naznanjam, da sem s 1. majnikom tega leta v
Kostanjevici (Dolenjsko), in sicer v vulgo „Markovi hiši“
otvoril svojo

odvetniško pisarno.

895 2-1

Dr. Franc Prevc.

Stavbeni les, apno in pesek

== prodaja se v četrtek, 4. t. m. ==

iz konkurzne mase Gregorja Stanonika v Rožni dolini
in sicer na knali pri hiši št. 145.

Stare smrečje dile, smrečji okrogli les, smrečji tramovi okoli 400
komadov od 2 m do 10 m dolgih in $\frac{3}{4}$ do $\frac{6}{8}$ in $\frac{8}{10}$ širokih, 10 hrastovih
deblov po 2 do 3 m dolgih, novih smrečjih dil okoli 1700 komadov po
1 col debelih; tri orehove dile 2 m dolge 4 colov debele; stari les za
drva; 12 starih zidarskih zabojev za malto; 14 m³ finega peska; lestvice;
300 kolov za fižol; 16 metercentov mrve; osem vozov gnoja: vgašenega
apna okoli 44 m³ in nekaj starega lesenega orodja.

Prodaja bode v četrtek, 4. t. m., popoldne ob 3. uri v Rožni
dolini pri hiši št. 145.

Kupnina se plača takoj. Kupljeno blago se po plačilu vzame in odstrani najka-
sneje v 8. dneh. — Za ohranitev se ne vzetega blaga se ne jamči. — Inventarna cena
se prijavi pri dražbi. Inventar pa je na razpolago za vpogled vsak dan pri podpisnem.

901 2-1

Dr. F. Papež,

upravnik konkurzne mase Stanonikove.

Atelije za galvanoplastiko, električno prevlečenje
in kovinsko barvanje (patiniranje). ∞ o

Josip Berdajs
galvanotehnik in pasar
v Sp. Šiški pri Ljubljani, Kolodvorska cesta 200

856 3-2

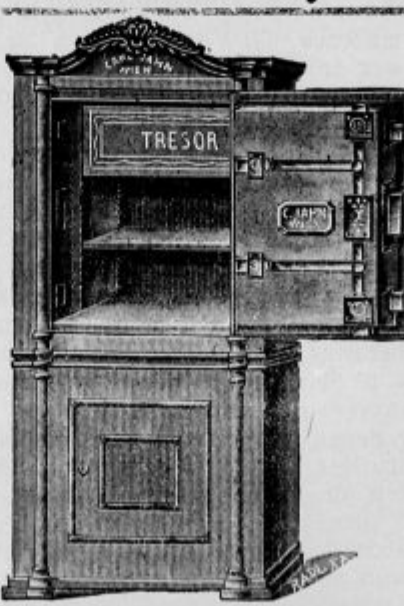
prevzema vse v to stroko spadajoča cerkvena
dela in popravila, pozlatenje, posrebrjenje, po-
niklanje, oksidovanje i. dr. — Galvanoplastično
prevlečem predmete s kovine, lesa, mavca,
usnja in cvetic. — Dobé se izgotovljeni galvano-
plastično prevlečeni kipci Vodnika, Prešerna itd.

Relief biskupa
Strossmayer - ja
katerega je modeliral
Alojzij Repič, akadem.
kipar, stane umetniško
izvršen 10 K; po pošti
60 vin. več.

Ernest Hammerschmidta nasledniki

Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin
1980c 34-6
Ljubljana
Valvasorjev trg 6. Prešernove ulice 50.

Velika zaloga
blagajnic in denarnic ter vseh v želez-
ninsko stroko spadajočih predmetov.
Cene nizke!

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri zrebanjih pri izrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
1, Wollzeile 10 in 13, Dunaj, 1, Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 18 150-47